

KOP1

del NHD

Fiskeri- og kystdepartementet
v/Anne-Mari Voll
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Deres
ref.:

AMV

Vår
ref.:

GADA/lba/4.45

20. januar 2011

Høringsvar – Evaluering av Innovasjon Norge

Nofima kjenner Innovasjon Norge godt gjennom mange samarbeidsrelasjoner. Nofima har hatt ansvar for administrasjon av programmer finansiert av IN, vi har gjennomført prosjekter for IN og vi har bistått bedrifter i søknader om finansiering, vi har deltatt i arbeidsgrupper ved utvikling av tjenester til industrien, vi er partnere i prosjekter ledet av IN og vi har vært evaluatore av IN (MVP). Nofima har derfor et bredt grunnlag for å uttale seg om evalueringen og de forslag evaluatore fremmer.

Målstrukturen

Evalueringen foreslår nye delmål for Innovasjon Norge, som vi i hovedsak mener er fornuftige. De tre delmålene er:

- 1.1 Styrke norske bedrifters tilgang til innsatsfaktorer
- 1.2 Styrke innovasjonsevnen i norske bedrifter
- 1.3 Senke barrierer for markedskontakt eller - introduksjon for norske bedrifter

Nofima vil gjerne kommentere delmål 1.2 og 1.3.

Delmål 1.2. Bedrifters innovasjonsevne er avhengig både av bedriftens egen evne til innovasjon, og av de bidrag bedriften kan hente fra innovasjonssystemet rundt bedriften. Svært mange bedrifter er avhengige av eksternt kompetanse og finansiering for å innovere, og det kan derfor være et riktig mål å forbedre bedriftenes egen innovasjonsevne. Men det er også mulig at dette delmålet kunne vært rettet mer mot innovasjonsaktivitet, "Styrke innovasjon i norske bedrifter". Det er viktig at IN holder et fokus på konkrete prosjekter i bedriftene, og ikke bare tilrettelegging.

Delmål 1.3 er litt snevert. Markedskontakt er en viktig del av det å gjøre bedrifter mer markedsorienterte, men kontakt er ikke nok, og delmålet bør være mer omfattende. En mer omfattende formulering av delmål 1.3 kunne være "Styrke norske bedrifters markedsorientering". Konkretiseringen av dette punktet kan inneholde temaer som bedre kunnskap om markeder, forbrukere og konsumtrender, mer markedskompetanse i bedriftene, større strategisk kompetanse og evne til å utnytte norske konkurransefortrinn, bedre koordinering av verdikjeden osv.

Sektorprogrammer

Evaluators peker på at de mange sektorprogrammene gjør arbeidet i IN komplekst, og at det kan være vanskelig å se hvordan målene i de ulike sektorprogrammene er koblet mot de overordnede målene til IN, men Nofima mener at dette er en kompleksitet IN må håndtere.

Når man på prinsipielt eller overordnet grunnlag stiller spørsmålsteget ved bruken av sektorrettede virkemidler, vil Nofima gjerne trekke fram de positive effekter man har sett i marin sektor. Gjennom Marint verdiskapingsprogram har mange bedrifter fått riktig tilpasset hjelp, spesielt gjennom bedriftsnettverkene og kompetanseprogrammet. Samtidig ser vi at mange av de generelle virkemidlene til IN i liten grad brukes av fiskerinæringen. Nofima kjenner også godt til Verdiskapingsprogrammet for mat (landbruk), og den målrettede effekten dette har hatt kanskje nettopp fordi det er koblet sterkt til aktører og andre virkemidler som fra før var kjent av bedriftene og IN.

Evalueringsargumenter for at det skal sitte sterk kompetanse om ulike sektorer i IN, men altså at den ikke skal være knyttet til virkemidler. Nofima mener det er grunn til å tro at kompetansen er lettere å bygge, og får bedre anvendelse, om den er knyttet til virkemidler.

Ulike innovasjonsutfordringer i ulike sektorer må kunne møtes med spesialtilpassede virkemidler. Men det er samtidig viktig å utnytte mulige uforløste innovasjonspotensialer i skjæringspunktet mellom ulike sektorer slik at det også legges til rette for å etablere sektorovergripende aktiviteter.

Generelt mener vi også det er riktig med én-dørs politikk, slik at bedriftene ikke må forholde seg til mange forskjellige virkemiddelaktører med til dels konkurrerende tilbud.

Innovasjonshøyde og verdiskapingspotensial

Evaluerings etterlyser klarere satsing på prosjekter med større innovasjonshøyde. Et fokus på innovasjonshøyde kan være riktig, men det blir lett at et slikt kriterium tar fokus bort fra det som burde være de viktigste målene, lønnsomhet og verdiskaping. Det er nemlig ingen klar positiv sammenheng mellom innovasjonshøyde og verdiskapingspotensial. Det er derimot ofte slik at stor verdiskaping oppstår ved relativt små innovasjoner. Det kan skje ved at etablert kunnskap anvendes i nye sammenhenger, ved at teknologi får ny anvendelse, ved at kunnskap utnyttes i andre markeder, til andre produkter osv. Inkrementelle forbedringer, som er strategisk riktige for bedriften, må ikke nedvurderes og nedprioriteres i forhold til svakere funderte "månelandinger".

Innovasjonsaktivitet med stor innovasjonshøyde bør kanskje finansieres av andre enn IN, for eksempel av Forskningsrådet, og for IN bør verdiskapingspotensial være et vel så viktig kriterium som innovasjonshøyde. Dette er også i tråd med at IN skal være et virkemiddel som utvikler de mange små og mellomstore bedrifter i Norge.

Større ressursbruk i sentrale strøk

Som evaluator påpeker bør ikke bedrifters adresse være avgjørende for mulig støtte fra Innovasjon Norge. Bedriftenes utfordringer sett i forhold til forretningskonsepters potensial bør tillegges større vekt. Da flere bedrifter med utviklingspotensial også finnes i sentrale strøk bør virkemidlene kunne tilpasses dette.

Da flere næringsaktører er i kontakt med nasjonale kunnskapsmiljøer for utredninger og nødvendig kunnskapsutvikling, vil det være naturlig at virkemidler i større grad er tilgjengelig som landsdekkende virkemidler.

Sett i forhold til regional næringsutvikling vil et utstrakt samarbeid og koordinering mellom virkemidler fra Innovasjon Norge, Fylkeskommunen og Fylkesmannens Landbruksavdeling være en nødvendighet for optimal utbytte av virkemidlene.

Utvikle IN til en kunnskapsorganisasjon

Evaluator foreslår at IN i større grad utvikler seg til en kunnskapsorganisasjon som er premissgiver i næringspolitiske spørsmål. Hvordan dette tenkes gjort og hvilken kompetanse en skal utvikle er det ikke sagt noe om. Vi mener det er viktig at IN holder fokus på kjerneområdene sine: velge riktige virkemidler, veilede bedrifter og behandle søknader. Det er fortsatt et stykke igjen før denne delen er effektiv!

IN skal ikke utvikle seg hverken til FoU-institutt eller til SSB eller konsulentfirma, men organisasjonen kan helt sikkert drive bedre organisasjonslæring og dra nytte av den kompetanse medarbeiderne har. Dette er kompetanse som bør brukes i utvikling av tjenestene, slik at IN er en kompetent innkjøper av utviklingstjenester og evalueringstjenester. Det er en styrke for IN at medarbeiderne har tilstrekkelig kompetanse til å gjøre vurderinger av prosjekter, det kan gi både en raskere og en bedre søknadsbehandling. Men IN skal ikke konkurrere med sine underleverandører på tjenesteutvikling og faglig leveranse til kundene.

Om IN ønsker å ta tak i anbefalingen fra evaluator på dette punktet, mener vi at det bør gjøres en analyse og utredning for å definere hvordan og på hvilke områder IN skal utvikle spesialkompetanse.

Tjenesteutvikling

Utvikling av tjenester er en nødvendighet, da tenker vi på hvordan tjenester formidles og ytes, bruk av nettbaserte løsninger, applikasjoner til andre medier etc. Her er ikke IN særlig nyskapende i dag.

Utvikling av programmer, (finansiering, rådgivning, profilering) er en annen sak, her mener vi at IN i mye større grad enn i dag bør legge ut anbud eller invitert konkurranse. IN har gjerne et veldig sterkt lojalitetsforhold til "egenutviklede" programmer, noe som kan stå i veien for nyskaping i tjenesteporteføljen. Ofte er også rammene for programmene rigide og detaljerte, dette kan gjøre det enklere å behandle søknader, men kan også hindre gode, innovative prosjekter.

Betaling for tjenestene

I høringsbrevet fra FGD står det at NHD har endret prinsippene for finansiering av administrasjonskostnader i IN, ved at de enkelte program nå skal dekke egne administrasjonskostnader. Styreleder Reidar Sandal har uttalt at "I tillegg må Innovasjon Norge se om det er mulig å ta betalt for flere av tjenestene." (Aftenposten 18.12.10.) Men hvilke andre tjenester som skal koste penger sies det lite om, og heller ikke om hvem som skal betale, oppdragsgiver eller kunder? Vi ser det som uaktuelt at IN skal ta betalt av kundene (bedriftene) for sine tjenester.

Vennlig hilsen

Gunhild Akervold Dalen
Direktør Innovasjon og produktutvikling

KOPI: Nærings- og handelsdepartementet